

Aprob,

Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

*privind vizita desfășurată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul
Inspectoratului de Poliție Județean Bihor*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, **instituția Avocatul Poporului**, prin reprezentanții **Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție**, Centrul Zonal Alba, respectiv, _____ jurist, _____ psiholog și _____ medic, consilieri ai Centrului Zonal Alba, **am efectuat la data de 25.08.2022** împreună cu reprezentantul Organizației Neguvernamentale „RUHAMA” Oradea, _____ o vizită la **Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (CRAP) din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean (IPJ) Bihor.**

Vizita a avut următoarele **obiective**: consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea **Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție**, care pot apărea în timpul vizitei.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă asigură primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, transferul, punerea în libertate, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, a persoanelor față de care s-au dispus măsuri preventive privative de libertate pe baza ordonanței prin care s-a dispus măsura reținerii sau, după caz, a mandatului de arestare preventivă, acesta fiind localizat în municipiul Oradea, județul Bihor, în cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bihor.

Această structură funcționează în baza dispozițiilor **Legii nr. 254/2013** privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, a **Hotărârii Guvernului nr. 157/ 2016** pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 (*Regulamentul de aplicare a Legii*), a **Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/ 2018** pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă,

precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora și a altor proceduri, ordine și dispoziții subsecvente (*Regulament*).

Centrul dispunea de **32 de locuri de cazare** împărțite în 15 camere, fiecare cu câte 2 sau 3 locuri și o cameră de izolare a persoanelor private de libertate care se manifestă violent, cu un loc. Suprafața utilă a spațiilor destinate cazării persoanelor custodiate, exceptând grupurile sanitare și spațiile de depozitare, era de 159,12 mp, adică de 4,97 mp/ persoană, respectându-se astfel standardele minime legale de 4 mp/ persoană. La data vizitei, în centru erau custodiate 29 de persoane private de libertate (26 de bărbați și 3 femei), respectiv **21 cu mandat de arestare preventivă**, din care 17 bărbați, un minor de 16 ani, 3 femei și un cetățean izraelian student în România, și **8 cu ordonanță de reținere**, emisă de organul de cercetare penală.

Referitor la **durata perioadelor de încarcerare**, la nivelul centrului, cei mai vechi arestați (doi bărbați și o femeie, majori) erau în executarea celui de-al treilea mandat de arestare preventivă de câte 30 de zile, respectiv din 03.04.2024.

Nu erau reținute sau arestate **persoane cu dizabilități, femei însărcinate, persoane cu tulburări psihice sau persoane consumatoare de droguri/ substanțe psihoactive.**

a) structura de personal

În ceea ce privește **structura de personal, organigrama centrului prevedea 32 de funcții** din care **ocupate erau 29, respectiv** o funcție de ofițer- șef de centru, 4 funcții agenți șefi de schimb, 8 funcții agenți la pază și supraveghere (din care 2 și cu atribuții la asigurare drepturi), 12 funcții agenți la escortare/ transfer, 4 agenți cu atribuții de conducători auto (doar 1 post fiind prevăzut pentru conducător auto).

Referitor la volumul de muncă al lucrătorilor din centru, respectiv la misiunile executate, echipa de vizită a constatat **numărul relativ mare al acestora**. Mai precis, pe parcursul **anului 2023** au fost efectuate 875 operații de încarcerare, 939 misiuni de escortare, 242 transferuri, 24 extrădări, 416 acordări drepturi la pachete, 1011 acordări drepturi la vizite, iar pe parcursul **anului 2024**, până la data de 31 mai, au fost efectuate 394 operații de încarcerare, 782 misiuni de escortare, 110 transferuri, 11 extrădări, 300 acordări drepturi la pachete și 635 acordări drepturi la vizite.

La nivelul centrului s-a întocmit și transmis pe cale ierarhică o **Notă raport**, privind modificarea structurii organizatorice, prin care se solicita **suplimentarea schemei de personal**

cu încă **11 funcții, inclusiv un ofițer psiholog**, astfel încât să se acopere necesarul tuturor liniilor de muncă, în conformitate cu prevederile **art. 5 alin. (5) din Regulament**.

În acest sens membrii echipei de vizită consideră că pentru buna funcționare se recomandă, în primă fază, ocuparea tuturor posturilor vacante prevăzute în statul de funcții și ulterior, suplimentarea structurii organizatorice a centrului.

În ceea ce privește **pregătirea profesională continuă a personalului**, pe parcursul anului 2023, un agent a participat în perioada 10.01.- 24.01.2023, iar un altul în perioada 12.06.- 26.06.2023, la câte o sesiune de formare profesională desfășurată la Centrul Multifuncțional de Pregătire Schengen Buzău, având ca temă „**Prevenirea torturii și a relelor tratamente**”.

De asemenea, pe parcursul anului 2023, în lunile februarie și august, 12 agenți au participat la un **curs de prim ajutor organizat la sediul IPJ Bihor, de către un specialist I.S.U.**

În anul 2024, în perioada 04.06-05.06, 2 agenți au participat la sediul I.P.J. la sesiuni de **pregătire de conducere defensivă și conducere auto-speciale în regim prioritar de circulație**, organizate de către Serviciul de Pregătire Profesională al IPJ Bihor.

b) condiții de cazare

Sectorul de cazare era organizat pe două secții, una la parter și cealaltă la etajul clădirii Inspectoratului de Poliție Județean Bihor. La **parter** erau amenajate **10 camere de deținere (cam. 1- 10)**, prevăzute cu câte 2 paturi cu excepția camerelor nr. 2 (izolator) amenajată pentru un loc de deținere și nr. 3 amenajată pentru 3 locuri de deținere. La **etaj** erau amenajate **6 camere (cam. 11- 16)**, toate prevăzute cu câte 2 paturi.

Toate camerele de deținere au acces la lumina naturală și aer suficient, poziționarea clădirii fiind supraterană, adică parter și etaj, suprafața vitrată reprezentând cel puțin 10% din suprafața camerei, iar marginea superioară a suprafeței vitrate este la cel puțin 220 cm deasupra pardoselii, dispunând de una sau două ferestre, după caz.

Toate camerele erau dotate, în funcție de numărul de locuri prevăzut, cu paturi saltele, perne, cearceafuri, pături, câte o masă cu 2 sau 4 scaune, grup sanitar propriu prevăzut cu baterie duș și wc cu rezervor încorporat în perete și chiuvetă, calorifer protejat cu grilaj, aparat de aer condiționat, televizor cu telecomandă și telefon.

Condițiile de curățenie și igienă a camerelor precum și dotările existente erau funcționale și corespunzătoare, **cu excepția camerei nr. 3 unde zugrăveala de pe pereții acesteia era pe alocuri murdară sau chiar deteriorată iar una dintre saltele era ruptă. Echipa de vizită recomandă în acest sens, remedierea problemelor existente în această**

cameră, respectiv repararea pereților și zugrăvirea acestora și înlocuirea saltelei deteriorate. Potrivit prevederilor art. 12 alin. (1) din Regulament, *Camera de deținere trebuie să respecte demnitatea umană și să întrundească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație, prin raportare la condițiile climatice.*

În ceea ce privește accesibilizarea spațiilor pentru uzul persoanelor cu dizabilități, deși la data vizitei nu erau custodiate persoane aparținând acestei categorii, centrul nu dispunea de astfel de facilități, respectiv de camere cu băi și toalete adaptate pentru cei cu deficiențe locomotorii, astfel că, **echipa de vizită recomandă amenajarea unei de camere de deținere și a băii acesteia, pentru uzul persoanelor cu dizabilități locomotorii**, în conformitate cu prevederile art.12 alin. (16) din Regulament, respectiv, *În cazul persoanelor private de libertate cu dizabilități vor fi prevăzute camere de cazare dotate corespunzător.*

Apa rece, de la instalația care deservea camerele de deținere, provenea de la rețeaua de alimentare cu apă a municipiului Oradea, era furnizată în regim permanent și era potabilă. **Apa caldă**, utilizată la îmbăiere și la efectuarea igienei corporale, se furniza în regim permanent, de la instalația de termoficare a orașului, de unde se asigura și încălzirea încăperilor în timpul sezonului rece. În perioadele de trecere de la un sezon la altul, respectiv toamna și primăvara, temperatura adecvată în camerele de detenție se asigura prin utilizarea aparatelor de climatizare în modul încălzire.

Persoanele private de liberate erau cazate respectându-se criteriul de gen masculin/feminin, fumătorii cu fumători. Persoanele vulnerabile se repartizau în camere în funcție de recomandările medicului.

Supravegherea persoanelor rezidente, în interiorul camerelor, se realiza prin vizetă, iar în spațiile comune ale centrului, respectiv pe holuri, în camera de vizită, în curtea de plimbare, în club, în camera de anchetă, erau instalate camere video conectate la un sistem de supraveghere video. Pentru supravegherea persoanelor private de libertate, pe timpul nopții, în camerele de deținere funcționa iluminatul de veghe, cu o lumină difuză, de intensitate mai scăzută decât iluminatul obișnuit, astfel încât persoanele deținute să poată dormi.

În vederea gestionării în condiții legale și decente a cazuisticii persoanelor de sex feminin, custodiate în centru, pe fiecare tură de lucru, în rândul angajaților exista câte o persoană de sex feminin. Agenții își desfășurau activitatea în schimburi de 12 ore cu 24 de ore liber, respectiv 12 ore cu 48 de ore liber. Întreținerea curățeniei în camere și în spațiile centrului se realiza de către persoanele încarcerate. **În ceea ce privește relaționarea cu șeful de centru**

și cu agenții de pază, persoanele deținute intervievate au relatat echipei de vizită faptul că sunt mulțumite de atitudinea angajaților centrului și nu au a reclama cazuri de abuzuri sau situații de rele tratamente.

Centrul dispunea de o **curte plimbare**, în suprafață de 31,76 mp dotată cu sisteme de supraveghere video. Aceasta era acoperită parțial, cu o învelitoare transparentă din plastic, cu o suprafață de 18,18 mp, care asigură iluminatul natural, aerisirea corespunzătoare și protecția la intemperii, oferind posibilitatea ca zona de plimbare să fie utilizată și în condiții meteo nefavorabile. Persoanele private de libertate aveau dreptul la plimbare în acest spațiu, 1 oră/ zi, în ordinea în care acestea erau repartizate în camerele de detenție. Acest sector era dotat cu un telefon, 2 spalieri pentru exerciții fizice, o halteră, un coș pentru baschet, o bară pentru tracțiuni și o bancă pentru odihnă.

Clubul/ biblioteca, în suprafață de 15 mp, supravegheat video, avea un fond de 250 de titluri de carte, în limbile română, maghiară, arabă și ebraică. În interiorul acestei încăperi se mai desfășurau și activități cu caracter religios și de comunicări on line.

Sectorul de vizită era prevăzut cu sistem pentru supraveghere video, cu 3 posturi pentru convorbiri, **acordarea vizitelor fără dispozitiv de separare pentru minori** realizându-se prin intermediul deschiderii geamului din termopan. Tot în această zonă era amenajat un post pentru video conferință.

Vizitele se efectuau doar cu programare, pentru a se evita aglomerarea la sectorul dedicat acestor activități.

Sectorul administrativ avea în componența sa un birou al șefului de schimb, un birou de evidență, sala de ședințe, biroul șefului de centru, grup sanitar pentru personal, arhivă, camera de anchetă, cameră pentru depozitarea bunurilor persoanelor deținute (unde exista și o mașină de spălat rufe cu uscător) o cameră pentru depozitarea valorilor, un cabinet medical, o încăpere cu destinația de bucătărie (dotată cu mobilier, mașină de spălat vase, aragaz, chiuvetă, expresor, frigider pentru probele alimentare).

În camera de primire, care era dotată cu un telefon, nesupravegheată video, se efectua percheziția persoanei nou depuse, se înmâna Procesul verbal întocmit cu ocazia primirii în centru și se realizau procedurile de primire și repartizare în camera de detenție.

În ceea ce privește asigurarea dreptului la hrană, persoanele deținute aveau la dispoziție și o **magazie pentru produse alimentare proprii**, prevăzută cu frigider și rafturi de depozitare, cântar pentru pachete, alimentele personale fiind identificate prin etichetare cu numele posesorului. Toate persoanele custodiate aveau acces începând de dimineață și până la

ora 15.30, la magazia arestului, **pentru a-și prelua alimente personale din locurile de păstrare, iar după ora 15.30 acestea puteau solicita agentului de pază să le distribuie la cameră.**

În perioada 2023- 2024 până la data vizitei, nu s-au înregistrat situații de refuz de hrană.

c) asistența medicală

Asistența medicală se asigura în incinta CRAP unde era amenajat un cabinet medical, unde se efectua vizita medicală a persoanelor private de libertate la introducerea în centru și consultațiile medicale intercurente pentru persoanele custodiate. Cabinetul dispunea de următoarele dotări: mobilier - pat consultație, birou, scaune, dulap, chiuvetă; aparatură - stetoscop, tensiometru, termometru, cântar, taliometru.

Asistența medicală se asigura, de către un medic de la Centrului Medical de Diagnostic și Tratament Ambulator Oradea (CMDTA), în intervalul 10-12 și de către asistentul medical zilnic, în intervalul 8-15, și prin serviciu de gardă la domiciliu, de către unul din cei 4 medici de la CMDTA Oradea, aceștia deplasându-se la cabinetul medical al CRAP, la fiecare depunere a unei persoane noi. Examinarea persoanelor depuse în CRAP de către medicii specialiști din diferite ramuri medicale se realiza, fie de către medicii din cadrul CMDTA în cazul specialității de psihiatrie și de stomatologie, fie în cadrul ambulatoriului de specialitate al Spitalului Județean de Urgență Oradea. De asemenea înainte de introducere în CRAP, persoanelor de sex feminin li se efectua un consult ginecologic pentru confirmarea/ infirmarea stării de graviditate, în cadrul serviciului de urgență al spitalului județean. Medicamentele recomandate în urma consultațiilor persoanelor private de libertate, conform declarațiilor medicului, erau asigurate cu promptitudine.

Activitatea medicală era consemnată în: Registrul de examinări medicale introducere în arest (428 persoane în 2024); Registrul de consultații medicale curente (1360 persoane în 2024); Registrul de evidență tratamente injectabile și intervenții de mică chirurgie (3 persoane în 2023, nici o persoană în 2024); Registrul de distribuire medicamente (2163 operațiuni de administrare către persoanele custodiate în 2024); Registru recoltare probe biologice (0 persoane în 2024); Registrul pentru evidența bolnavilor cronici (23 persoane în 2024); Registrul pentru evidența femeilor gravide (0 persoane în 2024); Registrul pentru evidența consumatorilor de droguri (4 persoane în 2024) - nu au fost cazuri de persoane cu recomandare de tratament de substituție cu metadonă la introducerea în centru; Registrul pentru evidența persoanelor aflate în refuz de hrană (0 persoane în 2024). Nu exista Registrul pentru evidența

mărcilor traumatice, în urma constatării urmelor de violență, acestea erau consemnate în fișele medicale, întocmindu-se procese verbale, la care se atașau documentele medicale elaborate în acest sens, care se transmiteau Parchetului competent și Direcției Medicale a MAI, (la nivelul cabinetului existând 15 copii ale proceselor verbale transmise în 2024); Registru consultații stomatologice (134 persoane în 2024)

La nivelul centrului, **în anul 2024, nu au avut loc evadări, decese, suiciduri, cazuri de rele tratamente, tortură, însă a existat o tentativă de suicid**, care a fost descoperită în timp util, acordându-se primul ajutor de către personalul unității, și solicitându-se serviciul de ambulanță 112, persoana custodiată fiind transportată în serviciul de urgență pentru investigații suplimentare și tratament de specialitate, ulterior fiind readusă în centru, acesta fiind monitorizată în continuare.

La data vizitei, discutându-se cu persoana în cauză, echipa de vizită a constatat starea vulnerabilă și instabilă din punct de vedere psiho-emoțional, de risc, în care aceasta se află, astfel se recomandă ca persoană respectivă să beneficieze în continuare de asistență psihologică, cu regularitate, de tratament psihiatric de susținere, corespunzător și de supraveghere sporită, în vederea menținerii integrității fizice și psihice ale acestei persoane.

Hrana persoanelor private de libertate era asigurată prin transport de la bucătăria Penitenciarului Oradea. Masa se servea în camere, neexistând o sala de mese. În discuțiile cu persoanele private de libertate, aceștia au afirmat că hrana era proaspătă, suficientă și din punct de vedere organoleptic era satisfăcătoare. 18 persoane erau la norma de hrană nr. 16 (regim normal), o persoană la norma 15 (tineri), o persoană la norma 17 musulman și o persoană la norma de hrană 18 (hiposodat). **Meniul din ziua vizitei** a fost următorul: **la norma 16 (regim normal):** dimineața – ceai, margarină, pâine, biscuiți, ou fiert; la prânz – supă de varză, iahnie cu carne de porc; seara - paste făinoase cu brânză; **la norma 15 (tineri):** dimineața – ceai, margarină, pâine, biscuiți, lapte, ou fiert; la prânz – supă de varză, iahnie cu carne de porc; seara - paste făinoase cu brânză; **la norma 17 musulman:** dimineața – ceai, margarină, pâine, biscuiți, lapte, ou fiert; la prânz – supă de varză, iahnie cu carne de pasăre; seara - paste făinoase cu brânză; **la norma 18 (hiposodat):** dimineața – ceai, margarină, pâine, lapte, ou, biscuiți; la prânz – supă de varză, pilaf de orez cu carne de porc; seara - paste făinoase cu brânză. Pentru asigurarea controlului calității hranei preparate, se recoltau probe de mâncare, care se păstrau timp de 48 de ore într-un frigider anume destinat prevăzut cu termometru și cu grafic de temperatură.

d) asistența psihologică

Activitatea de asistență psihologică a persoanelor private de libertate aflate în centru, se desfășoară în baza prevederilor Ordinului Ministerului de Interne nr. 23 din 2015 cu modificările și completările ulterioare, privind activitatea de psihologie în Ministerul Afacerilor Interne și în baza dispoziției inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române cu nr. 48 din 27.05.2019 privind modul de acordare a asistenței psihologice persoanelor private de libertate aflate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române.

Compartimentul Psihologie al IPJ Bihor are prevăzute două funcții de ofițer psiholog, ambele ocupate. În situațiile în care acești specialiști lipsesc, sunt înlocuiți de un alt specialist psiholog în tehnica poligraf, din cadrul Serviciului Criminalistic al IPJ Bihor.

Activitatea principală în cadrul CRAP constă în acordarea asistenței de specialitate, respectiv a intervenției psihologice primare în situații de criză, pentru adaptarea persoanelor private de libertate, la mediul privativ.

Unul din specialiști este comisar-șef de poliție, absolvent al Facultății de Științe Socio-Umane a Universității din Oradea, specializarea psihologie, promoția 2003 și a unui program de masterat în „Psihologie Clinică”. Este psiholog în cadrul IPJ Bihor din anul 2006. Acesta deține un atestat de psiholog cu drept de liberă practică în specialitatea „Psihologie aplicată în domeniul securității naționale”, treapta de specializare **principal**. De asemenea, deține un atestat de psiholog cu drept de liberă practică în domeniul „Psihologie clinică”, treapta de specializare, **practicant sub supervizare**, precum și un altul în domeniul „Psihoterapie de familie”, treapta de specializare, **practicant autonom**.

Celălalt psiholog este absolvent al Facultății de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității din Brașov, specializarea Psihologie, promoția 2014 și al unui program de masterat în „Psihologia Muncii, Organizațională și Resurse Umane”, din cadrul aceleiași universități, promoția 2016. Este psiholog în cadrul IPJ Bihor din anul 2018. Deține atestat de psiholog cu drept de liberă practică în domeniul „Psihologie Aplicată în Domeniul Securității Naționale”, treapta de specializare **autonom**.

Referitor la activitatea de **pregătire profesională continuă**, pe parcursul anilor 2023-2024 până la data vizitei, ofițerii psihologi nu au participat la nicio astfel de activitate. Având în vedere această situație, echipa de vizită recomandă **participarea specialiștilor psihologi care asigură activitatea de asistență de specialitate la CRAP, la programe de formare**

profesională continuă în vederea dezvoltării competențelor profesionale, a cunoașterii și respectării standardelor de calitate în serviciile psihologice, respectiv, acumularea de credite, condiție necesară în vederea menținerii atestatului de liberă practică și eventual de schimbare a treptei de atestare.

Asistența psihologică primară se acorda la solicitarea persoanelor private de libertate sau a șefului CRAP, în situațiile prevăzute la art. 88 (în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate) și art. 193 (autovătămare corporală sau tentativă de suicid, rănirea altei persoane, distrugerea de bunuri ori tulburarea în mod grav a ordinii, în caz de izolare a persoanei private de libertate, etc.) din Regulament precum și persoanelor private de libertate minore.

Instrumentele utilizate ca metode de lucru, de către specialiștii psihologi în activitatea desfășurată în cadrul centrului, erau interviul și observația.

Aceștia consemnează activitățile psihologice în Registrele de evidență a actelor profesionale, în filele special alocate persoanelor private de libertate, custodiate în cadrul centrului.

Conform Registrelor corespondente anului 2023, cei doi specialiști au consemnat un număr total de 31 de ședințe de asistență psihologică, până în prezent, iar în anul 2024, până la data vizitei, au fost consemnate 20 de ședințe de asistență psihologică.

Totodată, în anul 2023, au fost înregistrate un număr total de 28 de solicitări de asistență psihologică din partea CRAP, iar în anul 2024, până la momentul vizitei, Compartimentul Psihologie a primit un număr total de 20 solicitări de acordare a asistenței psihologice persoanelor reținute sau arestate preventiv.

Din cele 28 de solicitări înregistrate la nivelul Compartimentului Psihologie, în anul 2023, în 8 cazuri s-a recomandat consult medical de specialitate (psihiatrie), în timp ce în anul 2024, a fost recomandat consult medical de specialitate, în 6 cazuri din totalul de 20 de solicitări. De asemenea, în cazul consumatorilor de substanțe psiho-active, ofițerii psihologi au recomandat referirea cazului către structura teritorială a Agenției Naționale Antidrog, respectiv, în anul 2023, pentru 7 cazuri, iar în anul 2024, pentru 4 cazuri.

Analizându-se Registrul de cereri, s-a constatat că nu există consemnate toate solicitările pentru asistență psihologică, aferente anului 2024, existând consemnate doar două solicitări de asistență psihologică, aprobate respectiv în data de 29.02.2024 și în data de 09.05.2024.

De asemenea, în cazul persoanei cu tentativa de suicid, nu exista consemnată cerere pentru acordarea asistenței psihologice, deși potrivit personalului cu care s-a discutat, persoana în cauză a beneficiat de acest serviciu.

Referitor la acest aspect, pe parcursul anului 2024, în evidențele psihologilor, există 2 consilieri individuale în situații de auto-agresiune/ risc de suicid, iar pe parcursul anului 2023, 5 astfel de ședințe de consiliere pentru auto-agresiune/risc de suicid.

Astfel, echipa de vizită a sesizat faptul că există anumite date neconcordante, respectiv în **Registrul de cereri** nu erau consemnate toate cazurile cu datele calendaristice în care a fost necesară intervenția psihologului, documentele aferente intervențiilor desfășurate regăsindu-se doar în evidențele psihologului.

În acest sens, echipa de vizită recomandă a se consemna în Registrul de cereri, toate solicitările de acordare a intervențiilor psihologice, precum și cronologia acordării respectivelor intervenții/măsurile dispuse, potrivit prevederilor dispoziției inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române cu nr. 48 din 27.05.2019 privind modul de acordare a asistenței psihologice persoanelor private de libertate aflate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române.

Referitor la **tratamentul minorilor** în cadrul CRAP, s-a asigurat asistența psihologică tuturor minorilor custodiați în centru, respectiv 9 minori custodiați în anul 2024 toți fiind asistați psihologic, conform prevederilor legale, respectiv articolul 117, alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor private de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal: pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale.

În ceea ce privește asistența psihologică în **cazul refuzurilor de hrană**, potrivit specialiștilor psihologi, **nu au fost existat astfel de situații pe parcursul anilor 2023-2024, până la data vizitei.**

Referitor la **incidentele** petrecute în centru, pe parcursul anului 2024, a fost consemnat un eveniment într-un raport de incident, în data de 05.06.2024, respectiv în jurul orei 00:05, în timp ce efectua serviciul de pază și supraveghere în post, un angajat al centrului a fost semnalat de către o persoană deținută, prin bătăi puternice în ușa camerei de detenție, pentru a interveni, deoarece colegul său de cameră încerca să se sinucidă prin spânzurare, folosind o bucată de cearceaf rupt, fiind legat de gratiile de la geam. Agentul a intervenit de urgență împreună cu

alți lucrători, începând manevrele de resuscitare, persoana în cauză fiind inconștientă. La scurt timp a sosit la fața locului și un echipaj de pe ambulanță. În urma manevrelor efectuate de către membrii echipajului de pe ambulanță, persoana deținută, și-a recăpătat cunoștința fiind transportată în UPU Oradea pentru evaluarea stării de sănătate și îngrijiri medicale de specialitate, după care a fost reintrodusă în CRAP.

În urma incidentului petrecut, comisia de disciplină a declanșat procedura disciplinară și s-a stabilit că incidentul constituie abatere disciplinară prevăzută de art. 100 alin. (2) din Lege, persoana arestată fiind sancționată cu suspendarea dreptului de a participa la activități culturale, artistice și sportive, pentru o perioadă de o lună, respectiv până la data de 12.06.2024.

Comitetul pentru prevenirea torturii (CPT) a subliniat că actele de autoagresiune reflectă deseori suferința pe care persoanele deținute o întâmpină sau problemele și condițiile de natură psihologică sau psihiatrică ale acestora. În consecință, astfel de acte trebuie abordate din punct de vedere terapeutic mai degrabă decât punitiv și, cu ocazia vizitei efectuate în România în anul 2021, a reiterat recomandarea către Statul Român de a fi luate măsuri imediate pentru a se asigura că actele de autovătămare nu mai sunt considerate abateri disciplinare, iar Legea nr. 254/ 2013 și Regulamentul de aplicare ar trebui modificate în consecință, (CPT (2021)56 EN, pct. 126).

MNP, în anul 2019, având în vedere abordarea CPT, a recomandat armonizarea dispozițiilor art. 82 lit. Ț) și art. 100 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, referitoare la interzicerea actelor de autoagresiune, considerate abateri disciplinare grave și sancționate, în acord cu recomandarea CPT de a nu mai sancționa disciplinar actele de autoagresiune.

Ulterior persoana în cauză a beneficiat de intervenție/ consiliere psihologică și de consult și tratament psihiatric în vederea menținerii echilibrului psiho-emoțional și a fost mutată în cameră cu o altă persoană cu care avea relații de rudenie, pentru a i se asigura susținere emoțională și din partea unui membru al familiei.

În ceea ce privește informarea persoanelor private de libertate cu privire la serviciile disponibile de asistență psihologică din centru, persoanele private de libertate erau informate la depunere și la avizierele de pe hol, pe ușile camerelor de deținere, existau fișe/ documente care să conțină informații legate de posibilitatea de accesare a acestor servicii.

e) alte aspecte

Din discuțiile purtate cu echipa de vizită, persoanele custodiate afirmă faptul că au fost informate la depunerea în centru, cu privire la drepturile pe care le au. De asemenea, pe fiecare ușă a camerelor de deținere și la avizierele holurilor, erau afișate programul zilnic, drepturile persoanelor deținute, interdicțiile, obligațiile și instrucțiunile privind convorbirile telefonice.

La sectorul de vizită exista afișată și **Broșura MNP - Mecanismul Național de Prevenire**, care cuprindea informații referitoare la specificul activităților derulate de către reprezentanții „Domeniului pentru prevenirea torturii în locurile de detenție” din cadrul instituției Avocatul Poporului.

Un alt aspect pozitiv a fost cel legat de **exercitarea dreptului la vot** de către persoanele private de libertate. Astfel la data desfășurării procesului electoral, respectiv 9 iunie 2024, în centru se aflau 25 de persoane custodiate (4 minori, o femeie și 20 de bărbați), 19 dintre aceștia fiind cu drept de vot, respectiv 7 persoane cu drept de vot pentru alegeri locale și 19 pentru alegeri europarlamentare. Având în vedere această situație, la nivelul CRAP a fost organizată o subsecție de votare, la care au optat și au avut posibilitatea să-și exercite dreptul de a alege, 16 persoane pentru alegerile europarlamentare și 5 persoane pentru alegerile locale.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

Conducerii Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bihor să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Efectuarea demersurilor legale, privind ocuparea tuturor posturilor vacante prevăzute în statul de funcții al Centrului de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bihor și efectuarea de demersuri privind modificarea structurii organizatorice a acestuia prin suplimentarea schemei de personal, în sensul optimizării activității de punerea în executare a măsurilor preventive, privative de libertate;

2. Remedierea problemelor existente în camera nr. 3, respectiv repararea pereților și zugrăvirea acestora precum și înlocuirea saltelei deteriorate;
3. Amenajarea unei camere de deținere și a băii acesteia, cu dispozitivele și facilitățile legal prevăzute, pentru uzul persoanelor cu dizabilități;
4. Participarea specialiștilor psihologi, care asigură activitatea de asistență de specialitate la CRAP, la programe de formare profesională continuă, în vederea dezvoltării competențelor profesionale, a cunoașterii și respectării standardelor de calitate în serviciile psihologice, respectiv, acumularea de credite, condiție necesară în vederea menținerii atestatului de liberă practică și eventual de schimbare a treptei de atestare;
5. Continuarea monitorizării persoanei cu tentativă suicidală, sub aspectul administrării intervenției psiho-farmacologice adecvate, în vederea menținerii unei bune integrități fizice și psiho-emoționale.

